

POSTANOWIENIE

14 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczak

na posiedzeniu niejawnym 14 maja 2026 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku K.L.

z udziałem J.O.

o podział majątku wspólnego,

na skutek skargi kasacyjnej J.O.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Siedlcach

z 12 marca 2025 r., V Ca 227/24,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. oddala wniosek o zasądzenie na rzecz wnioskodawczyni kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w

zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uczestnik J.O. powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej ze względu na rażące naruszenie art. 47 § 1 k.r.o., wynikające z założenia, że w okolicznościach sprawy doszło do dorozumianego rozszerzenia wspólności ustawowej małżeńskiej przez przekazanie środków pieniężnych jednemu z małżonków (wnioskodawczyni), mimo że nie doszło do zawarcia żadnej umowy w wymaganej prawem formie.

Powołanie się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej stawia skarżącemu szczególnie wysokie wymagania. Jak przyjmuje się w utrwalonej judykaturze Sądu Najwyższego, oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Oczywiste jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter, odnosić się do konkretnych, powołanych przez skarżącego przepisów prawa i być dostrzegalne na pierwszy rzut oka (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156 i z dnia 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18).

Bliższa analiza wniosku nie stwarzała podstaw do przyjęcia, że skarga kasacyjna jest – w przyjętym rozumieniu – oczywiście uzasadniona.

Zgodnie z art. 47 § 1 k.r.o. umowa majątkowa rozszerzająca lub ograniczająca wspólność majątkową powinna być zawarta w formie aktu notarialnego. Od umowy majątkowej należy jednak odróżnić rozporządzenie konkretnym przedmiotem majątkowym z majątku wspólnego do majątku osobistego i *vice versa*. Dopuszczalność zawierania tego rodzaju umów jest akceptowana w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. m.in. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 1991 r., III CZP 76/90, OSNC 1991, nr 10-12, poz. 117, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 1991 r., III CZP 133/91,

Orzecznictwo Sądów Polskich 1992, nr 7-8, poz. 171, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2014 r., II CNP 54/13), co odnosi się także do umów zmierzających do włączenia do majątku wspólnego przedmiotów należących do majątku osobistego jednego z małżonków (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2011 r., III CSK 137/10 i z dnia 23 maja 2013 r., I CSK 515/12 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2021 r., II CSK 426/21).

W okolicznościach sprawy Sąd Okręgowy, wbrew stanowisku skarżącego, nie wyraził poglądu, jakoby między uczestnikami doszło do zawarcia *per facta concludentia* umowy majątkowej prowadzącej do rozszerzenia wspólności ustawowej. Przyjął natomiast, odwołując się do kontekstu, w jakim uczestnik przekazał wnioskodawczyni kwotę 300 000 zł, że doszło do rozporządzenia tą kwotą z majątku osobistego uczestnika, do którego pierwotnie weszła na skutek darowizny, do majątku wspólnego. Ewentualna polemika z tym zapatrywaniem nie dotyczy interpretacji ani sposobu zastosowania art. 47 k.r.o. i wymagałaby wywodów w płaszczyźnie wykładni oświadczeń woli (art. 65 k.c.), wniosek nie ujawniał jednak w tej materii żadnych argumentów; przepis ten nie został również wskazany w podstawach skargi kasacyjnej.

Należało tym samym odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 i art. 520 § 1 w związku z art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Paweł Grzegorzczak

(K.G.)

[SOP]